

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/12/2021
Identifikačné číslo spisu:	7510204981
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7510204981.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. P., bývajúceho v J. XXX, proti žalovaným 1/ Y. P., bývajúcemu v J. T. XXX, 2/ neb. V. P., naposledy bývajúcemu v K., K. XX, 3/ E. P., bývajúcej v K., K. XX, žalovaní 1/ a 3/ zastúpení advokátskou kanceláriou CHOCHOLAK & ČESLA s.r.o., so sídlom Košice, Krmanova 6, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Košice okolie pod sp. zn. 7C/84/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. mája 2013 sp. zn. 3Co/14/2012, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní pokračuje na strane žalovanej s právnou nástupkyňou pôvodne žalovaného neb. V. P., naposledy bývajúceho v K., K. XX, a to s E. P., bývajúcou v K., K. XX (žalovanou 3/).

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania žalovanými rozsudkom z 23. mája 2013 sp. zn. 3Co/14/2012 zmenil napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 31. októbra 2011 sp. zn. 7C/84/2010-238, ktorým súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území J. T., obec J. T., okres C., zapísaným na LV č. XX Správy katastra C.-., a to rodinnému domu súpisné číslo XXX postavenému na parcele č. XXXX a pozemkom parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 725 m² a parc. č. XXXX - záhrady vo výmere 652 m² (ďalej iba nehnuteľnosti). Všetky nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorému uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 2/ a 3/ sumu 32.142,86 eur tak, že plnením jednému z nich v rozsahu plnenia zaniká povinnosť plniť druhému, žalovanému 2/ sumu 10.714,29 eur a žalovanému 1/ sumu 10.714,29 eur, všetko do 90 dní od právoplatnosti rozsudku tak, že sa zrušuje podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území J. T., obec J. T., okres C. - okolie zapísaným na LV č. XX Správy katastra C. - U., a to k rodinnému domu súp. č. XXX, postavenému na parc. č.

XXXX a pozemkom parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 725 m² a parc. č. XXXX - záhrady vo výmere 652 m². Všetky nehnuteľnosti sa prikazujú do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných 2/ a 3/. Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 21.428,58 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 1/ sumu 10.714,29 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie neprihliadol aj na ostatné podstatné kritériá, ktoré prevažujú nad uspokojovaním bytovej potreby žalobcu. Odvolací súd preto posudzoval existenciu kritérií v ich komplexnosti jednak na strane žalobcu a jednak na strane žalovaných ako bezpodielových spoluvlastníkov. Iba žalobca a žalovaní 2/ a 3/ totiž zo subjektívneho hľadiska súhlasili s prikázaním veci do ich výlučného vlastníctva resp. bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobca je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu 2/7, to znamená, že v prípade prikázania celej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva je povinný vyplatiť ostatných podielových spoluvlastníkov v podiele 5/7, čo spolu predstavuje sumu 53.571,44 eur. Na odvolacom pojednávaní žalobca uviedol, že jeho čistý mesačný príjem je 470,- eur, náklady na užívanie nehnuteľnosti sú mesačne asi 200,- eur a vyhlásil, že finančné prostriedky na vyplatenie spoluvlastníkov nemá, ale chce si ich zabezpečiť prostredníctvom úveru. Tvrdil tiež, že má prísľub od rodičov svojej družky, že mu peňažné prostriedky na vyplatenie spoluvlastníkov požičajú. Na druhej strane žalovaní 2/ a 3/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v podiele 3/7 a zároveň žalovaný 2/ je sám podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/7. V prípade prikázania nehnuteľností do ich bezpodielového spoluvlastníctva sú povinní vyplatiť podiel žalobcu v pomere 2/7 a podiel žalovaného 1/ v podiele 1/7, spolu 32.142,86 eur. Žalovaní 2/ a 3/ sú solventní a sú spôsobilí podiel vyplatiť, čo nespochybňuje ani žalobca. Odvolací súd vzal do úvahy jednotlivé kritériá pre vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a dospel k záveru, že aj keď zo strany žalovaných 2/ a 3/ tu nie je existencia bytovej potreby, nebude brániť účelnému využitiu veci prikázanie nehnuteľnosti do ich bezpodielového spoluvlastníctva, pretože pri tomto spôsobe prevážila veľkosť spoluvlastníckeho podielu a pripravenosť a spôsobilosť vyplatiť hodnotu spoluvlastníckeho podielu ostatných podielových spoluvlastníkov. Navyše zo žiadneho tvrdenia ani dôkazu vykonaného v priebehu konania nevyplýva, že by žalovaní 2/ a 3/ chceli pripraviť žalobcu o bývanie. Keďže cena nehnuteľností bola akceptovaná všetkými stranami vo výške 75.000,- eur, zaviazal súd žalovaných 2/ a 3/ na povinnosť vyplatiť hodnotu podielov ostatných podielových spoluvlastníkov, a to žalobcovi sumu 21.428,58 eur a žalovanému 1/ sumu 10.714,29 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) z obsahu spisu zistil, že žalovaný V. P., nar. X. B. XXXX, dňa XX. Q. XXXX zomrel, t. j. počas prebiehajúceho dovolacieho konania.

4. Z osvedčenia o dedičstve vydaného dňa 8. septembra 2014 notárom JUDr. Deziderom Ravlukom ako súdnym komisárom sp. zn. 1D/319/14, Dnot 42/14 vyplýva, že v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (pôvodne žalovaného 2/ a žalovanej 3/) prešlo vlastníctvo spornej nehnuteľnosti na žalovanú 3/.

5. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozhodol v zmysle § 64 v spojení s § 438 ods. 1 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s právnu nástupkyňou zomrelého žalovaného 2/.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. e/ CSP).

7. Dovolanie žalobcu bolo podané 5. augusta 2013. t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

8. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj

„CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Z citovaného ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP je zrejmé, že účinky dovolania podaného za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku zostali zachované aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. e/ CSP).

11. V zmysle § 241 ods. 1 posledná veta OSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

12. Podľa § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

13. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava občianskeho súdneho konania, rovnako ako i civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania a vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré odkazoval § 241 ods. 1 OSP, a na ktoré sa neskôr vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom.

14. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

15. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

16. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

17. V danom prípade žalobca v čase podania dovolania podľa Občianskeho súdneho poriadku zastúpený advokátkou, ktorá dovolanie aj spísala, splňal osobitné podmienky dovolacieho konania upravené v citovanom § 241 ods. 1 OSP.

18. Súd prvej inštancie v rámci procesnej prípravy predloženia dovolania žalobcu dovolaciemu súdu už

za účinnosti Civilného sporového poriadku zistil, že advokátka, ktorá zastupovala dovolateľa v dovolacom konaní, bola vyradená zo zoznamu advokátov. V dôsledku vzniku absencie zákonnej podmienky vzťahujúcej sa na dovolacie konanie, a to povinného právneho zastupovania dovolateľa, súd prvej inštancie uznesením z 19. júna 2020 (po predchádzajúcom písomnom poučení o povinnom zastúpení v dovolacom konaní advokátom a výzve na zvolenie si advokáta podaním z 5. decembra 2019) vyzval žalobcu na zvolenie si advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní a na predloženie plnej moci udelennej advokátovi spolu s poučením o následkoch nerešpektovania tejto výzvy, a to odmietnutím dovolania dovolacím súdom podľa § 447 písm. e/ CSP. Dovolateľovi bolo uznesenie doručované do vlastných rúk na adresu evidovanú v Registri obyvateľov SR, ktorá nekorešponduje s adresou uvedenou v žalobe, ktorá už nie je adresou trvalého pobytu žalobcu (z lustrácie je zrejmé, že žalobca po podaní dovolania zmenil trvalý pobyt), s fikciou doručenia podľa § 111 ods. 3 v spojení s § 106 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. považovaním tejto písomnosti dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, i keď sa žalobca ako adresát o tom nedozvedel, z čoho je potom zrejmé, že procesný nedostatok podmienky dovolacieho konania spočívajúci v povinnom zastúpení advokátom dovolateľ neodstránil. Pre civilné sporové konanie totiž nie je rozhodujúce, či sa adresát v mieste doručenia zdržiaval alebo nie, ale vychádza zo zásady, že každý adresát je zodpovedný za evidovanú adresu v príslušnom registri, ako aj za ochranu vlastných záujmov a že je preto povinný si zabezpečiť prijímanie písomností na evidovanej adrese bez ohľadu na to, na akej adrese sa skutočne zdržuje. Bolo potom práve na žalobcovi, byť si vedomý prebiehajúceho dovolacieho konania, ktoré sám inicioval podaním dovolania, a oznámiť súdu adresu, na ktorej preberá písomnosti.

19. Vzhľadom k tomu, že dovolateľ nie je v dovolacom konaní zastúpený tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 429 ods. 1 CSP (rovnako aj ako to vyžadovalo i ustanovenie § 241 ods. 1 OSP), nie je splnená ani podmienka ustanovenia § 429 ods. 2 písm. a/ CSP, hoci bol o povinnom zastúpení v dovolacom konaní súdom prvej inštancie riadne poučený a bol na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný, najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.